

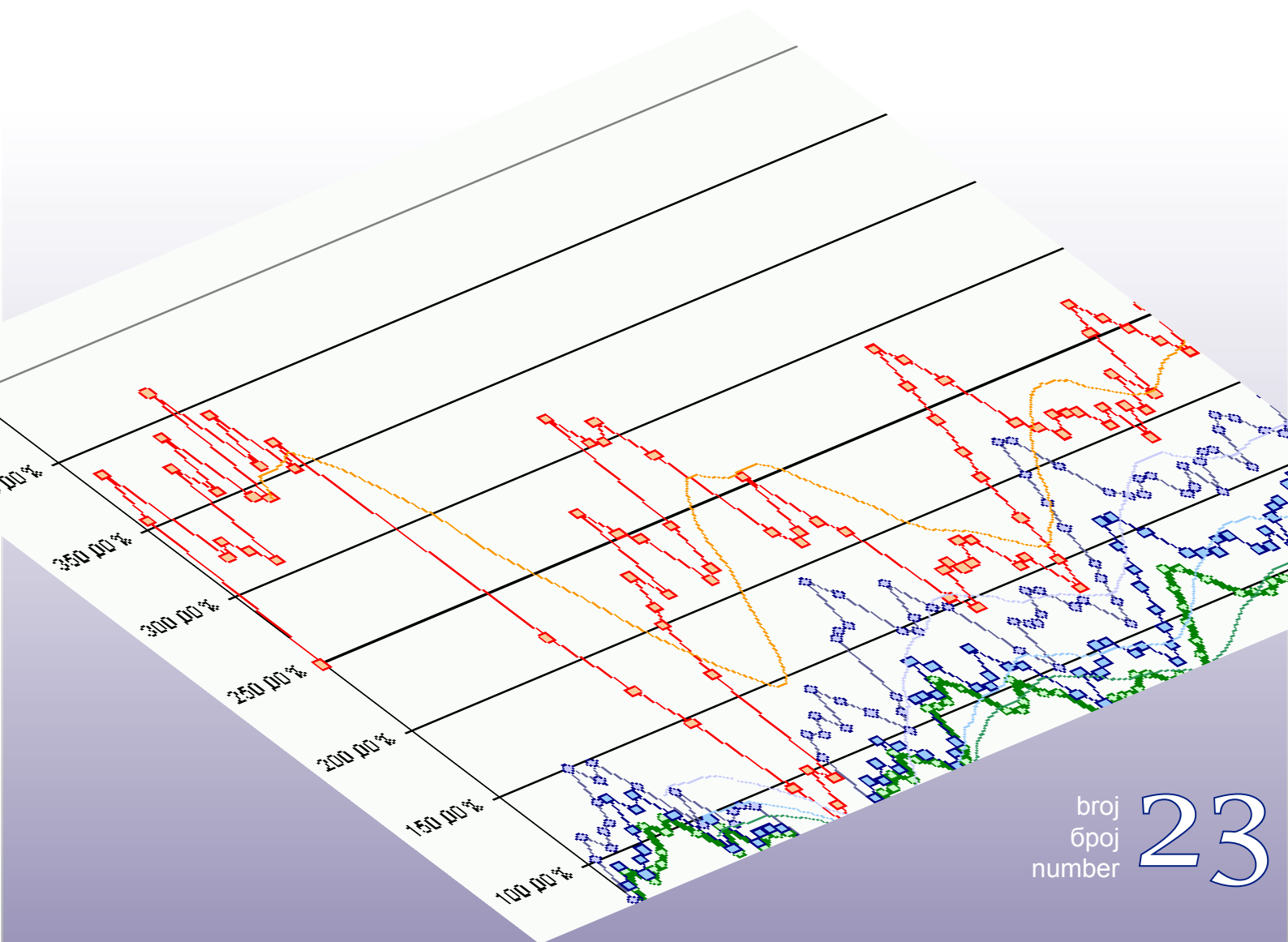
Bosna i Hercegovina
Odjeljenje za makroekonomsku analizu
Upravnog odbora Uprave za indirektno-
neizravno oporezivanje

Босна и Херцеговина
Одјељење за макроекономску анализу
Управног одбора Управе за индиректно
опорезивање

Macroeconomic Unit of the Governing Board of the Indirect Tax Authority

Oma Bilten

broj
број
number

23

• Juni 2007 • Lipanj 2007 • Јуни 2007 • June 2007 •

Uz ovaj broj...

Nema dvojbi da je uvođenje poreza na dodanu vrijednost (PDV-a) jedna od najvećih reformi poduzetih u Bosni i Hercegovini nakon rata. To je generalna ocjena međunarodnih i domaćih eksperata. Međutim, za ozbiljniju analizu efekata uvođenja i efikasnosti potrebno je da prođe određeno vrijeme kako bi iščezli recidivi prelaska sa sistema poreza na promet na sistem PDV-a, kao i efekti zakonskih ograničenja iz prve godine implementacije PDV-a (npr. suspenzija povrata). Kako na efikasnost ubiranja PDV-a utječe i efikasnost rada poreske administracije potrebno je vrijeme za konsolidaciju Uprave za indirektno oporezivanje i dostizanje određenog stepena „zrelosti“. Na kraju, potrebno je vrijeme i za osposobljavanje i učenje poreskih obveznika, a iskustva drugih zemalja nam daju primjer da je potrebno i određeno vrijeme i za konsolidaciju „sive ekonomije“ i preorijentaciju na novi tip poreskih prevara, koje se znatno razlikuju od prevara u sistemu poreza na promet. Razlike u sistemima PDV-a, stepenu razvijenosti administracije, svijesti poreskih obveznika i ukupne ekonomije, u znatnoj mjeri otežavaju komparaciju efikasnosti PDV-a između različitih zemalja. U ovom broju dajemo prilog o standardnim indikatorima efikasnosti sistema PDV-a i faktorima koji na njih utječu, sa komparativnom analizom položaja BiH u odnosu na druge zemlje.

Donosimo redovit prilog o naplati indirektnih poreza u mjesecu maju. Odjeljenje za makroekonomsku analizu je nastavilo i sa prikupljanjem mjesečnih izvještaja o prihodima i rashodima svih nivoa uprave u 2007.godinu. U mogućnosti smo da u ovom broju objavimo preliminarni konsolidovani izvještaj za opću vladu BiH za prvi kvartal 2007.godinu, koji, pored institucija BiH, Federacije BiH, Republike Srpske, Distrikta, uključuje izvršenje budžeta kantona. Objavljujemo i konsolidovani izvještaj za maj 2007.godine koji uključuje podatke sa jedinstvenog računa UIO i izvršenje budžeta entiteta za taj mjesec, kao i mjesečne konsolidovane izvještaje za nekoliko kantona u Federaciji BiH.

mr.sc. Dinka Antić
šef Odjeljenja – supervizor

Sadržaj:

Efikasnost naplate PDV-a u BiH	2
Naplata indirektnih poreza: maj 2007	7
Konsolidovani izvještaji: opća vlada, kantoni, I kvartal 2007	11
Konsolidovani izvještaji: opća vlada, maj 2007	12
Konsolidovani izvještaji: kantoni	13
Iz rada Upravnog odbora UIO	16

tehnička obrada : Sulejman Hasanović, IT saradnik
prevod : Edin Smailhodžić, Projekat podrške EU fiskalnoj politici u BiH

Efikasnost naplate PDV-a u BiH

(pripremila: mr.sc. Dinka Antić)

Već dugo se efikasnost naplate PDV-a nalazi se u fokusu BH javnosti. Godina dana implementacije PDV-a je ako kratko razdoblje da bi se mogli izvući pouzdaniji zaključci, pogotovo što su se prve godine ispoljili mnogobrojni jednokratni efekti koji su karakteristični za prelaz iz sistema poreza na promet u sistem PDV-a. Tu činjenicu treba uvijek imati u vidu kada se analiziraju efekti uvođenja PDV-a u BiH u 2006.godini.

PDV je uveden u više od 130 zemalja u svijetu. I pored zajedničkih principa oporezivanja dobara i usluga i kreditne metode, sistemi PDV-a u različitim zemljama međusobno se razlikuju. To uveliko otežava poređenje rezultata u naplati PDV-a u BiH sa drugim zemljama. Segmenti u kojima se razlikuju sistemi PDV-a u različitim zemljama su: visina standardne stope, osnovica, opseg oslobađanja i sniženih stopa, prag za registraciju, način povrata i dr. Razlike u sistemu PDV-a jedan su od faktora koji mogu utjecati na različite pokazatelje efikasnosti naplate PDV-a u različitim zemljama.

Efikasnost rada poreske administracije je drugi bitan faktor efikasnosti naplate poreza. Vrlo često se u praksi dešava obrnuto, da se efikasnost u naplati određenih poreza uzima kao jedno od mjerila efikasnosti rada poreske administracije koja ubire te poreze. Međutim, efikasnost naplate administracije trebalo bi sagledavati više sa aspekta korištenja kapaciteta administracije, troškova (budžeta) i koristi (prihoda). Isto tako, i način administriranja PDV-om utječe na efikasnost rada poreskih administracija, a time i na efikasnost ubiranja PDV-a.

Na efikasnost naplate PDV-a utječe i stepen poštivanja poreskih propisa od strane obveznika, odnosno stepen poreske evazije.

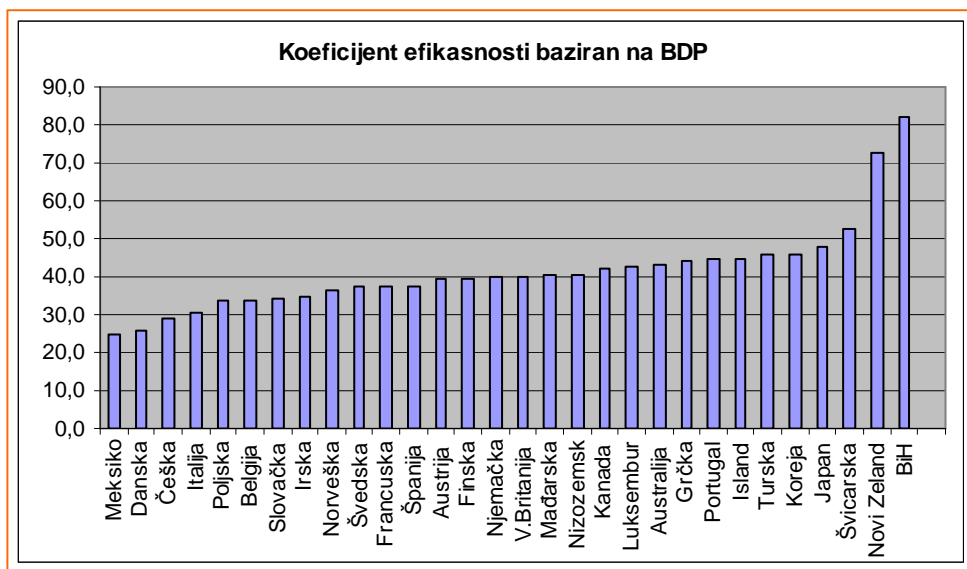
Koeficijent efikasnosti naplate PDV-a

Postoje različita mjerila-indikatori efikasnosti naplate PDV-a. Kao standardni indikator koristi se **koeficijent efikasnosti**, koji se izračunava stavljanjem u odnos učešća PDV-a prema BDP i standardne stope PDV-a. Koeficijent se izražava u procentu, a tumači se na sljedeći način: na primjer, koeficijent efikasnosti od 50% znači da porast standardne stope za 1% izaziva povećanje učešća PDV-a u odnosu na BDP za 0,5%. Ponekad se standardni koeficijent efikasnosti naziva i kao "koeficijent produktivnosti". Međutim, iako se koristi kao sveobuhvatno mjerilo efikasnosti njegova pouzdanost nije na visokom nivou, uglavnom zbog pogrešaka u mjerenju BDP, koja su rezultat neuključivanja neosmatranih aktivnosti¹ u izračun BDP. Prema konzervativnoj procjeni MMF i Svjetske banke tzv. neosmatrane aktivnosti predstavljaju 30% zvaničnog BDP BiH, što ipak, u odnosu na procjene iz 2001.godine od preko 50%, predstavlja znatno poboljšanje. No, greške u mjerenju BDP nisu samo specifičnost BiH. Pouzdanost BDP, a time i svih indikatora koji se naslanjaju na BDP, obrnuto je proporcionalna stepenu neosmatrane ekonomije u konkretnoj zemlji. Obično je pouzdanost mnogo manja u zemljama u razvoju i zemljama u tranziciji, nego u razvijenim ekonomijama. Prema procjenama stepen neosmatranih aktivnosti u novim članicama EU iznosi 12%, dok u bivšim sovjetskim republikama 30%.

Na donjem grafikonu dati su koeficijenti efikasnosti za PDV/porez na promet za odabrani broj razvijenih zemalja OECD, zemalja u razvoju i članica EU-15².

¹ Neosmatrana ekonomija uključuje, između ostalog, neregistrovane aktivnosti (npr. u cilju izbjegavanja poreza i doprinosa), neformalni sektor i dr.

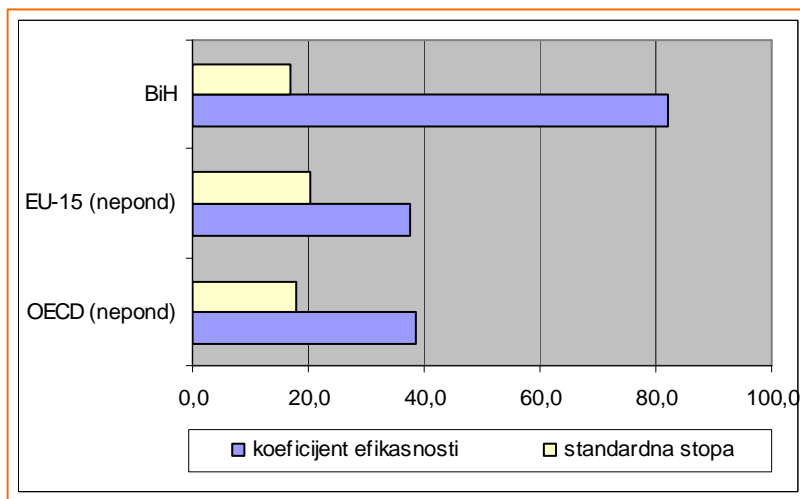
² EU-15: akronim za „stare“ članice EU

Grafikon 1.

Izvor: vlastita kalkulacija na bazi podataka OECD za 2003.godinu

Osim kod Novog Zelanda koeficijent efikasnosti baziran na BDP je prilično ujednačen, i kreće se uglavnom oko prosjeka OECD +/- 6%, osim kod Meksika i Danske, gdje je za 13-14% ispod prosjeka, i Novog Zelanda koji je daleko iznad prosjeka. Kod BiH primjećujemo da koeficijent iznosi čak 82%, što je daleko iznad prosjeka EU-15 i OECD (Grafikon 2).

Grafikon 2. Prosječni koeficijenti efikasnosti u EU/OECD, 2003, i BiH³

C-koeficijent efikasnosti

Kao jedan od podesnijih indikatora efikasnosti PDV-a koristi se tzv. **C – koeficijent efikasnosti**⁴ koji se bazira na potrošnji. C-koeficijent se definira kao odnos udjela PDV-a u potrošnji i standardne stope PDV-a, izražen u procentu. C-koeficijent efikasnosti sve više potiskuje standardni koeficijent efikasnosti koji se bazira na BDP. Prednost C-koeficijenta jeste u tome da bolje odražava efikasnost PDV-a, jer je PDV-e porez na potrošnju. U većini zemalja sistem PDV-a je potrošnog oblika sa pravom odbitka ulaznog poreza na sve nabavke dobara i usluga. Nasuprot tome, koeficijent efikasnosti više se bazira na proizvodnom ili dohodovnom obliku PDV-a. Kod ova dva oblika PDV-a kreditna

³ Podaci o procjenama BDP i potrošnje za BiH za 2006.godinu preuzeti su od Direkcije za ekonomsko planiranje.

⁴ C-efficiency ratio ili CER

metoda (povrat ulaznog poreza) se ne primjenjuje (ili se djelimično primjenjuje) na nabavke kapitalnih dobara. To povećava poresku osnovicu, a time i koeficijent efikasnosti, što može da dovede u zabludu da je veća efikasnost ubiranja PDV-a.

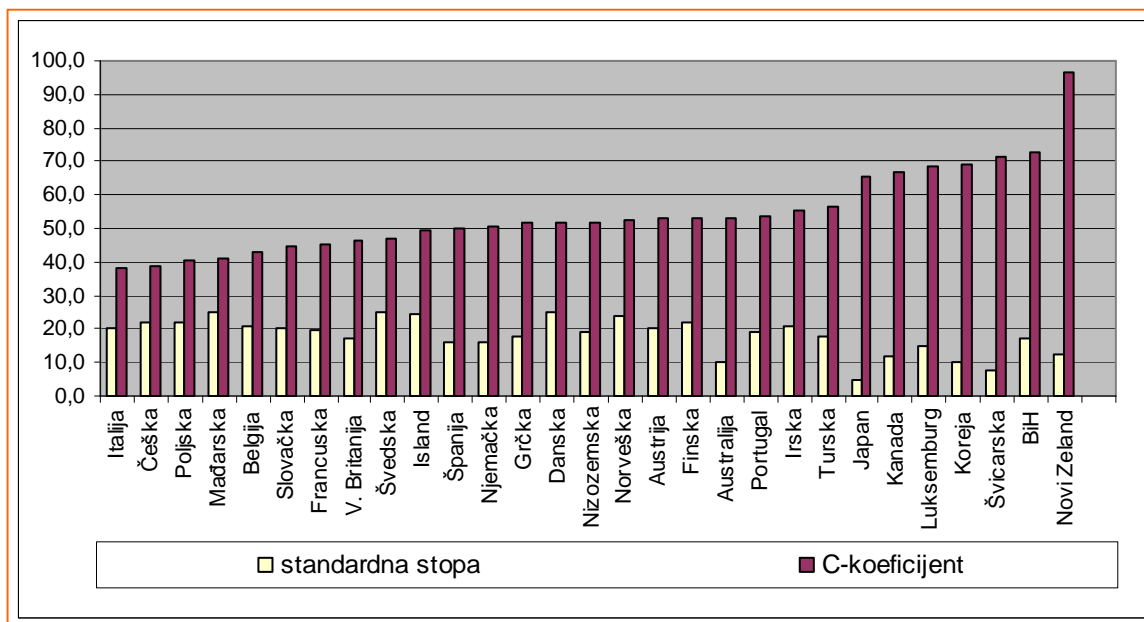
Za izračun C-koeficijenta uglavnom se koristi privatna potrošnja, jer su statistike pouzdanije, a i zbog različitog poreskog tretmana isporuka dobara i usluga vladinim institucijama i javnom sektoru. U nekim zemljama, poput BiH, potrošnja vladinog sektora se tretira kao krajnja potrošnja, te stoga vladine institucije u cjelini snose PDV. Međutim, isto tako, na drugoj strani, vladine institucije svih nivoa uprave se i finansiraju u velikom dijelu od PDV koji prikupi centralna vlada i sistemom raspodjele prihoda doznačuje nižim nivoima uprave. Na neki način, primici i odlivi po osnovi PDV predstavljaju samo računovodstvenu operaciju.

U svijetu pitanje oporezivanja vladinog sektora PDV-om je riješeno na različite načine:

- primjenom nulte stope na isporuke vladi, sa pravom na odbitak, ili
- omogućavanjem vladinim institucijama prava na povrat PDV-a iz nabavki ili
- uključivanjem vlade u sistem PDV-a pod istim uvjetima kao i drugih PDV obveznika.

Budući da se vladine institucije u sistemu PDV smatraju krajnjom potrošnjom, a da su sve isporuke dobara i usluga prema vladinom u BiH oporezovane, za potrebe izračuna C-koeficijenta za BiH uzeli smo ukupnu potrošnju (i privatnu i javnu), budući da je već u prihodima od PDV-a sadržan i PDV iz isporuka vladinim institucijama. Naravno, pretpostavka je da nema poreske evazije u ovom dijelu sistema PDV-a, odnosno da su dobavljači javnog sektora uplatili svoje obveze na jedinstveni račun UIO.

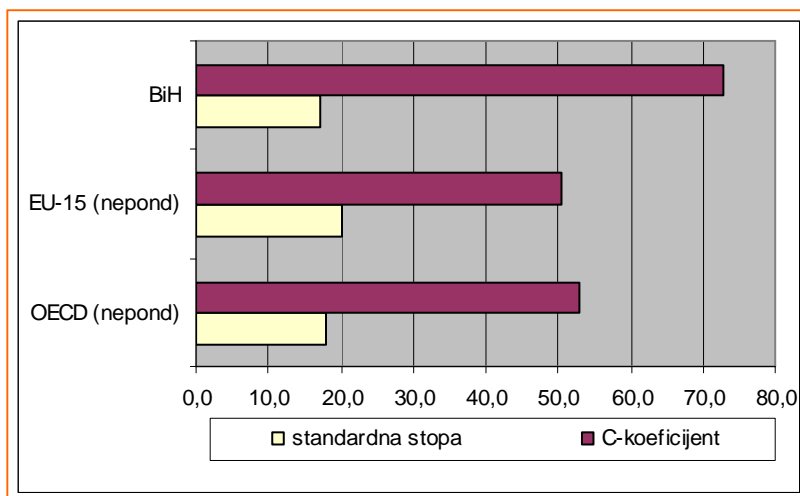
Na grafikonu 3. date su standardne stope i CER koeficijent za određene zemlje OECD, EU-15 i Bosnu i Hercegovinu.

Grafikon 3. Standardne stope i CER koeficijent

Izvor: OECD, 2003.godina iz: "Consumption Tax Trends", OECD Publishing, 2006, pp. 53

U pravilu je C-koeficijent viši od koeficijenta efikasnosti, jer je potrošnja niža od BDP. Međutim, C-koeficijent za BiH je niži od koeficijenta efikasnosti, što je rezultat visoke potrošnje koja premašuje BDP. To je još jedan paradoks BiH. Treba imati u vidu i podcijenjenost BDP BiH, jer dobar dio neosmatranog sektora još nije obuhvaćen. Ako bismo BDP u BiH korigirali za samo 10%, tada bi oba koeficijenta pala za 10-tak procenata.

Grafikon 4. Prosječni C-koeficijenti efikasnosti u EU/OECD, 2003, i BiH

Faktori koji utječu na efikasnost PDV-a

Može se zaključiti da nema pravila ili zakonitosti koji bi se mogli slijediti u analizi. Vrlo je teško utvrditi koje zemlje imaju efikasniji sistem PDV-a, a koje su neefikasne, jer iza različitih koeficijenata leže različiti uvjeti oporezivanja. U idealnom sistemu PDV-a gdje postoji samo jedna stopa, gdje nema prekida PDV lanca (svi u prometnom lancu su obveznici PDV-a) i gdje je cjelokupna potrošnja oporezovana (bez oslobađanja) C-koeficijent bi iznosio 100%. Međutim, ponekad C-koeficijent može da premaši 100%, ukoliko je veliki dio djelatnosti izvan sistema PDV-a, a imaju značajan udio u prometnom lancu sa drugima koji su obveznici PDV-a. To uzrokuje prekide u PDV lancu prometa i pojavu tzv. kaskadnog efekta, koji je karakteristika i ujedno velika negativnost sistema poreza na promet. Prekid u PDV lancu dovodi do dvostrukog oporezivanja u narednoj fazi lanca prometa. Naime, pored krajnje potrošnje oporezuje se i PDV skriven u nabavkama od dobavljača koji nije obveznik.

Na efikasnost PDV-a utiču mnogobrojni faktori, od kojih možemo izdvojiti sljedeće:

i. *visina standardne stope* – Za očekivati je da viša standardna stopa treba da donese više prihoda. No, kako se vidi iz gornjeg grafikona C-koeficijent za BiH je znatno iznad prosjeka OECD i EU-15, iako se prosječna standardna stopa PDV-a zemalja OECD kreće oko 17,7%. Kako BiH ima stopu PDV-a od 17% očigledno je da visina standardne stope nije opredjeljujuća za efikasnost PDV-a. Pored BiH, samo još Japan, Danska i Slovačka imaju jednu stopu PDV-a, s tim da je i stopa i efikasnost u Slovačkoj niža nego u Danskoj. Japan ima jako nisku jedinstvenu stopu PDV-a i visok C-koeficijent.

ii. *skala oslobađanja i diferencirane stope* - Niži koeficijent efikasnosti može biti rezultat širenja opsega oslobađanja ili uvođenja sniženih stopa, što smanjuje poresku osnovicu. Zemlje EU imaju nešto višu prosječnu standardnu stopu, ali daleko širu skalu sniženih stopa i oslobađanja nego što ima BiH, što smanjuje prihode od PDV-a. BiH je u 2006.godini imala vrlo visoku stopu efikasnosti naplate PDV-a, oko 73%. Olakšica za BiH jeste što postoji samo jedna stopa PDV-a, čime su u određenoj mjeri eliminisane poreske prevare izazvane postojanjem diferenciranih stopa. Isto tako, sistem PDV-a u BiH uključuje vrlo ograničen opseg oslobađanja dopušten pravnim okvirom EU.

iii. *poreska osnovica* – Primjećuje se da Novi Zeland ima rekordan C-koeficijent efikasnosti koji je rezultat niske stope i široke poreske osnovice. Širenje poreske osnovice i na investiciona dobra (proizvodni ili dohodovni oblik PDV-a) utječe na porast C-koeficijenta.

iv. *prag za registraciju* - Pored stopa PDV-a i oslobađanja veliki uticaj ima i postojanje praga za registraciju. Relativno visok prag oporezivanja (preko USD 20,000 – mjerilo OECD) ima BiH i još desetak zemalja (npr. Japan, Slovačka, Novi Zeland). Postojanje praga za registraciju stvara prekide u lancu PDV-a i dovodi do pojave kaskadnog efekta, što utječe na rast C-koeficijenta. Prema mjerilima OECD-a BiH ima relativno visok prag za registraciju.

v. *efikasnost administracije* - Niži C-koeficijent efikasnosti može biti rezultat visoke poreske evazije i neefikasne poreske administracije. I obrnuto, visok C-koeficijent može biti rezultat efikasne administracije. Način administriranja PDV-om od velikog je značaja za efikasnost naplate. U BiH, u formi UIO, imamo u svijetu rijedak spoj carinske i poreske administracije, što omogućava da se PDV ubire od strane samo jedne institucije. Postojanje jedne PDV administracije omogućuje uspostavu integralnog IT sistema indirektnih poreza, jedinstvenu kontrolu PDV obveznika, a obveznicima smanjuje troškove, budući da se za sva pitanja iz sfere indirektnih poreza (registracija, podnošenje prijave, uplate, povrati, žalbe) obraćaju jednoj instituciji. Jedinstvena PDV administracija je daleko efikasnija sa aspekta ubiranja prihoda od PDV-a i sa aspekta troškova administracije.

vi. *stepen poštivanja poreskih propisa od strane obveznika* - Viši C-koeficijent odražava i visoku efikasnost naplate i visok stepen poštivanja propisa od strane obveznika.

vii. *redovito izvršenje povrata PDV-a* – Odlaganje izvršenja povrata PDV-a može stvoriti privid dobrih rezultata naplate PDV-a i vještački povećati efikasnost. Postoji praksa odlaganja isplate povrata obveznicima u nekim zemljama u svijetu, pravdajući to vremenom potrebnim za kontrole. To je postala velika boljka sistema PDV-a, te se efikasnost cjelokupnog sistema često mjeri poštivanjem zakonskih rokova za povrat PDV-a obveznicima. Međutim, odlaganje povrata može biti zakonom propisano, kako je to bilo u BiH u 2006.godini za obveznike koji nisu bili pretežiti izvoznici. Stoga, jedan od razloga zašto je C-koeficijent za BiH viši nego u drugim zemljama jeste i suspenzija povrata, koja je utjecala na veće neto prihode PDV-a. Međutim, odlaganje povrata iz 2006.godine odraziće se na nižu neto naplatu PDV-a u 2007.godini, pa se može očekivati niži C-koeficijent za BiH u ovoj godini.

viii. *otvorenost ekonomije (uvoz)* - Na visinu C-koeficijenta utječe i otvorenost ekonomije. Što je veća otvorenost ekonomije, u smislu udjela uvoza, veća je efikasnost, jer je lakše i jeftinije naplatiti PDV-e na granici nego u transakcijama između obveznika u zemlji. Pogotovo se veći efekti postižu u poređenju sa troškovima kontrole naplate PDV-a u maloprodaji. Udio prihoda od PDV-a na uvoz dobara u ukupnim prihodima od PDV-a od momenta uvođenja do danas se kretao do 71% maksimalno, odnosno oko 65% prosječno. To odražava relativno visok uvoz i stepen otvorenosti zemlje, što utječe i na rast C-koeficijenta.

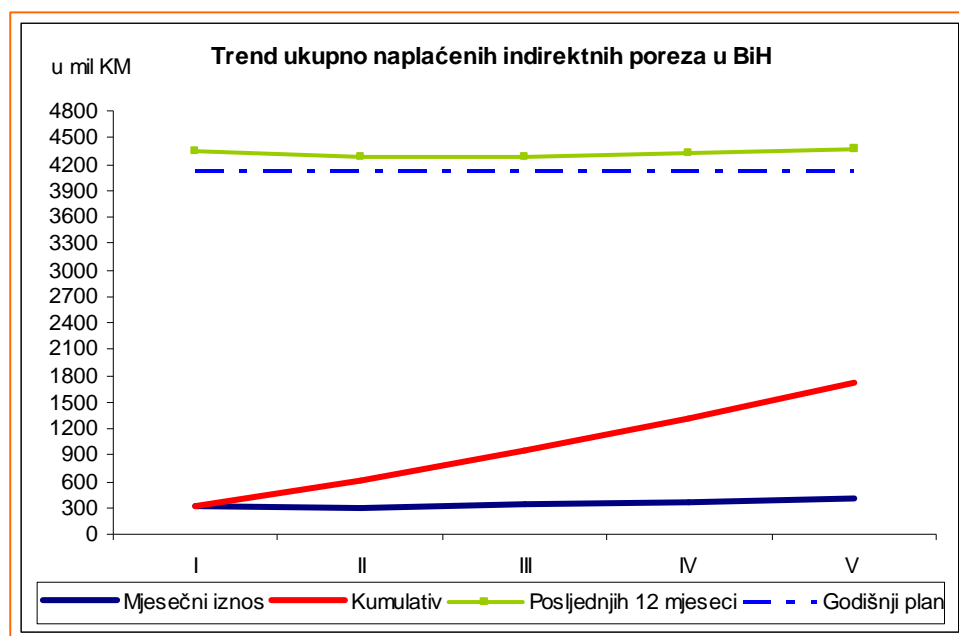
Svaki od navedenih segmenata sistema PDV-a na različite načine utječe na efikasnost naplate PDV-a. Skala stopa PDV-a ili širenje opsega oslobađanja stvara nove troškove poreskim upravama i obveznicima, a otvara i područje za pojavu poreske evazije i derogiranja sistema. Slične negativne efekte ima i snižavanje praga za registraciju, kada su efekti, u obliku povećanih prihoda, minorni u odnosu na povećani opseg aktivnosti poreskih uprava. Na drugoj strani, ni previsoka standardna stopa PDV-a nije poželjna, jer motivira obveznike da pronalaze nove načine za poreske prevare, potiče na krijumčarenje, nelegalnu proizvodnju i jača crno tržište i sivu ekonomiju. Visoka standardna stopa je efikasna samo u državama gdje je razvijena "poreska kultura" građana. Kompleksna poreska administracija povećava troškove administriranja i upravama i obveznicima. Isto tako, "zrelost" poreske administracije, efikasna funkcionalna organizacija, tehnička i materijalna opremljenost može da utječe na viši stepen efikasnosti ubiranja PDV-a.

Teško je izvagati koji je faktor presudan za efikasnost ubiranja PDV-a. Kao i u ostalim segmentima ekonomije potrebno je naći pravi balans, ovisno o situaciji u konkretnoj zemlji.

Naplata indirektnih poreza: maj 2007. godine

(pripremila: mr.sc. Dinka Antić)

U maju 2007.godine na jedinstveni račun Uprave za indirektno oporezivanje (UIO) naplaćeno je ukupno 406 mil KM indirektnih poreza neto⁵, što je za oko 14% više nego u prošlom mjesecu, odnosno za 10,6% više nego u istom mjesecu prošle godine, posmatrano u cijeloj BiH (Grafikon 6.). Posmatrano na nivou pet mjeseci prikupljeno je skoro 70 mil KM indirektnih poreza više nego u istom periodu 2006.godine. UIO je u maju prikupila još 10 mil KM neusklađenih prihoda⁶.

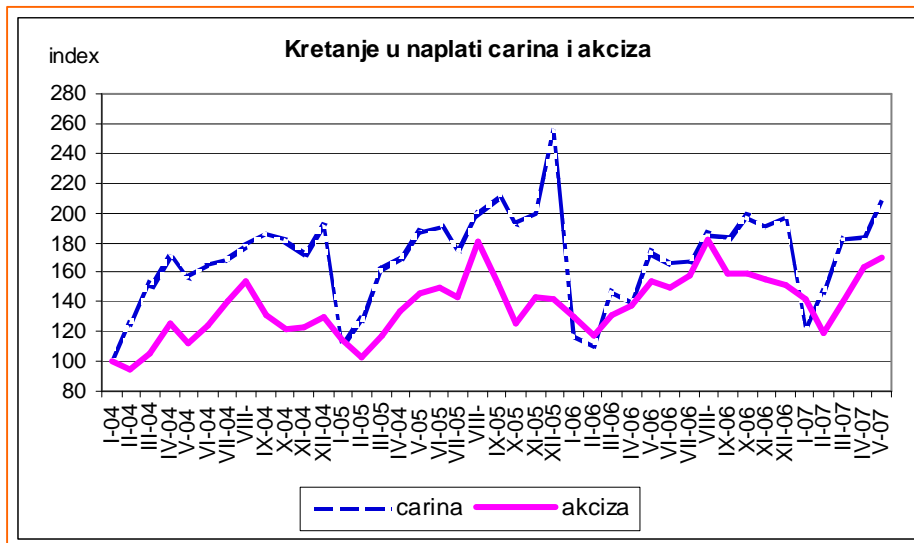

Grafikon 6.

Na nešto veću naplatu u maju 2007.godine u odnosu na april 2007.godine uglavnom je utjecao rast u naplati PDV-a, carina i domaćih akciza na duhan i duhanske prerađevine, pivo i bezalkoholna pića. Naplata akciza je porasla za 4,45% u odnosu na april 2007.godine, odnosno skoro 11% u odnosu na maj 2006.godine. Posmatrano na nivou perioda naplaćeno je za 9,8% više akciza za prvih pet mjeseci u odnosu na isti period prethodne godine. Zabilježen je snažan rast u naplati carina, za 10,5% više nego u prethodnom mjesecu, odnosno za 19% više nego u maju 2006.godine. Na nivou perioda naplata je veća za 23,8% u odnosu na prvih pet mjeseci 2006.godine (Grafikon 7.).

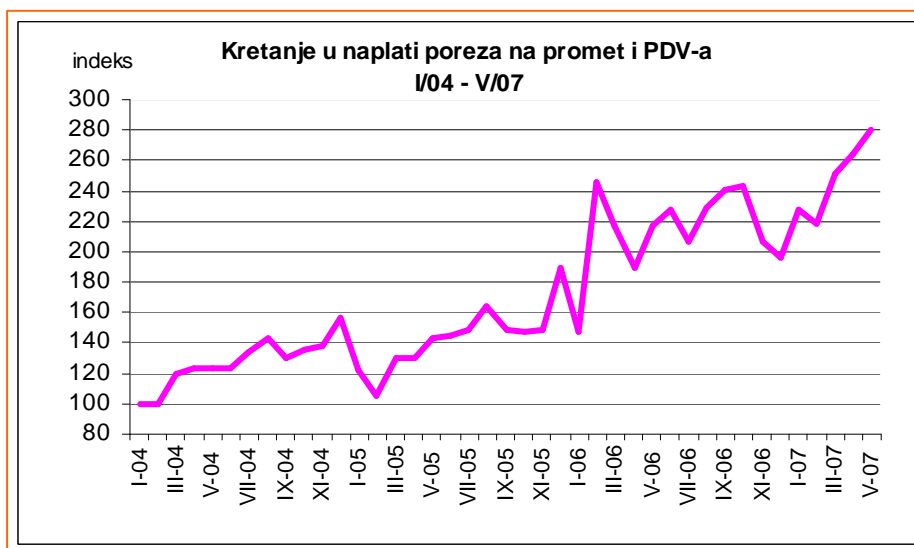
⁵ Bruto naplatu PDV-a čini naplata PDV-a na uvoz, naplata po PDV-e prijavama i drugi slučajevi jednokratne ili prinudne naplate PDV-a. Neto naplata PDV-a se dobije nakon umanjenja bruto naplate za iznos isplaćenog povrata. Prihodi od ostalih indirektnih poreza su umanjeni za iznose ostalih povrata sa jedinstvenog računa.

⁶ Neusklađeni prihodi podrazumijevaju prihode kod kojih ne mogu dovesti u vezu analitika uplata (jedinstveni račun) i analitičke evidencije obveznika u modulima IT sistema UIO (PDV, carine, akcize)

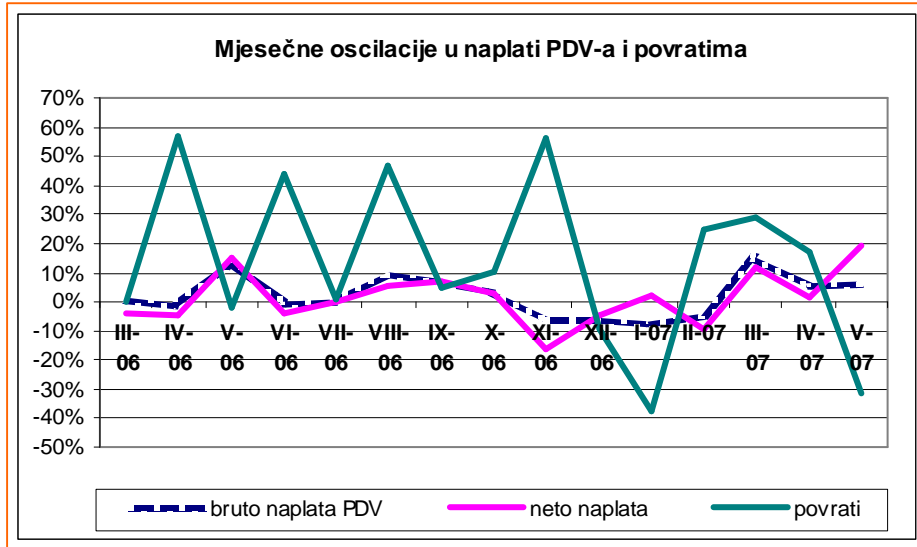
Grafikon 7.

Najveći skok u naplati u maju u odnosu na april 2007.godine imaju prihodi od PDV-a, skoro 40 mil KM više, odnosno poredeći sa istim mjesecom 2006.godine za 10% više (Grafikon 8.).

Grafikon 8.

Rast naplate prihod od PDV-a rezultat je rasta bruto naplate (6,4%) i smanjenja isplate povrata PDV-a. Kao rezultat neto naplata PDV-a je porasla za čak 19,21%. Udio povrata u bruto prihodima PDV-a je u maju iznosio samo 16%, što je za koji procenat iznad prosječne stope povrata za period mart-decembar 2006.godine. U tom periodu na snazi je bila suspenzija povrata, tako da je sadašnja stopa povrata iznenađujuće niska, budući da je suspenzija ukinuta. Velike mjesečne oscilacije u isplati povrata mogu se uočiti na Grafikonu 9.

Grafikon 9.

Na dan 31.5.2007. g. registrirano je 86,633 mil KM poreskih kredita koji će se koristiti za kompenzaciju budućih obaveza po osnovu PDV. Dugovi obveznika po osnovu obaveza za PDV po prijavama iznose 21,364 mil KM. Iznos duga koji se automatski razrezuje u IT sistemu UIO za obveznike koji su propustili da podnesu prijavu iznosi 48,441 mil KM.

Konsolidovani izvještaji

(pripremila Aleksandra Regoje, makroekonomista u Odjeljenju)

Napomena za tabelu 1

1. Konsolidovani izvještaj uključuje:

- prihode i rashode budžeta BiH
- prihode i rashode budžeta Brčko distrikta
- prihode i rashode budžeta RS
- prihode i rashode budžeta FBiH
- prihode i rashode budžeta kantona

2. U izvještaj je uključena amortizacija vanjskog duga

3. Procijenjeni su podaci za Bosansko-podrinjski kanton

4. Obzirom da su podaci o izvršenju budžeta BiH i FBiH bili dostupni na kvartalnoj osnovi (izuzev podataka o prihodima budžeta Federacije za mjesec mart) , Odjeljenje je procijenilo mjesečne podatke.

Napomena za tabelu 2

Konsolidovani izvještaj uključuje:

- prihode od indirektnih poreza koje prikuplja Uprava za indirektno oporezivanje na Jedinstveni račun,
- transfere sa Jedinstvenog računa UIO za servisiranje vanjskog duga,
- transfere sa Jedinstvenog računa UIO za finansiranje Brčko Distrikta, kantona, općina i Direkcija za puteve,
- prihode budžeta Bosne i Hercegovine sa Jedinstvenog računa UIO,
- prihode i rashode budžeta Federacije BiH,
- prihode i rashode budžeta Republike Srpske.

Napomena za tabelu 3, 4 i 5

1. Konsolidovani izvještaj uključuje:

- Prihode i rashode budžeta kantona
- Prihode i rashode budžeta pripadajućih općina

*Neto pozajmljivanje=Pozajmljivanje -primljene otplate datih zajmova

**Neto finansiranje = Primljeni krediti - otplate kredita

Konsolidovani izvještaji: opća vlada, kantoni, I kvartal 2007

	I	II	III	I-III 2007	
1	Prihodi (11+12+13+14)	364.342.781	364.857.280	439.815.269	1.169.015.329
11	Prihodi od poreza	329.908.635	322.287.897	382.911.217	1.035.107.749
	Porezi na dobit pojedinaca i preduzeća	12.529.540	20.647.864	35.258.684	68.436.088
	Doprinosi za socijalnu zaštitu (Brčko)	885.378	1.295.751	1.443.594	3.624.723
	Porezi na plaće i radnu snagu	19.324.909	20.459.000	23.212.562	62.996.471
	Porez na imovinu	3.191.533	2.831.227	2.592.065	8.614.825
	Prihodi od indirektnih poreza (uključuje prihode od indirektnih poreza po propisima do 31.12.2005.)	293.214.339	275.564.797	316.402.513	885.181.648
	Ostali porezi	762.937	1.489.258	4.001.799	6.253.993
12	Neporezni prihodi	32.167.220	40.495.431	54.334.017	126.996.668
13	Tekuće potpore (Grantovi)	2.266.668	2.073.707	2.471.256	6.811.631
14	Ostali prihodi	257	245	98.779	99.281
2	Rashodi (21+22+23)	242.727.296	284.307.805	310.829.111	837.864.212
21	Tekući izdaci	236.154.565	278.613.091	305.849.226	820.616.881
	Plaće i naknade	141.750.627	145.019.597	150.711.107	437.481.330
	od čega: Bruto plaće	118.159.375	122.514.098	125.059.578	365.733.051
	od čega: Naknade	23.591.252	22.505.499	25.651.529	71.748.280
	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	7.795.693	7.734.111	8.268.341	23.798.146
	Izdaci za materijal i usluge	22.016.545	29.381.383	31.918.836	83.316.764
	Grantovi	61.098.983	81.591.483	109.012.311	251.702.778
	Izdaci za kamate i ostale naknade	3.492.717	14.886.516	5.938.630	24.317.863
22	Ostali rashodi	6.826.200	6.750.553	5.057.629	18.634.382
23	Neto pozajmljivanje*	-253.469	-1.055.839	-77.743	-1.387.051
3	Neto nabavka nefinansijskih sredstava	1.606.026	-146.399	2.280.989	3.740.617
4	Vladin suficit/deficit (1-2-3)	120.009.458	80.695.874	126.705.168	327.410.500
5	Neto finansiranje**	-30.387.909	-7.232.384	-8.941.455	-46.561.748

Tabela 1. Mjesečni konsolidovani izvještaj

Opća vlada, maj 2007. godine

mil KM

	I	II	III	IV	V	Q1	Q2	Ukupno
1 Tekući Prihodi	348.5	337.5	403.3	393.5	444.0	1089.3	837.5	1926.8
11 Porezni prihodi	338.3	318.9	378.0	372.8	425.9	1035.2	798.8	1834.0
111 Indirektni porezi (i sredstva sa JR)	321.0	296.5	339.4	356.4	407.8	957.0	764.2	1721.2
PDV	202.5	182.6	203.8	207.2	246.8	588.9	454.0	1042.9
PDV na uvoze	126.6	144.9	180.5	184.9	197.4	452.0	382.3	834.3
PDV obaveza prema PDV prijavama	111.6	82.4	81.4	90.9	96.1	275.4	187.0	462.5
PDV prema automatskom razrezu od stane UIO	0.1	0.1	0.0	0.0	0.1	0.1	0.1	0.2
PDV jednokratne uplate	0.2	0.4	0.1	0.1	0.1	0.8	0.2	1.0
Ostalo	0.9	0.9	1.3	1.1	1.2	3.1	2.3	5.4
Povrat PDV	-36.9	-46.1	-59.6	-69.8	-48.0	-142.6	-117.9	-260.5
Carine	35.2	41.5	52.1	52.9	58.4	128.9	111.3	240.1
Porez na promet	0.7	1.5	0.8	1.1	0.9	2.9	2.0	4.9
Akciza	68.3	57.4	68.0	78.8	83.3	193.7	162.1	355.8
uvozni pr.	53.7	47.5	54.2	64.7	65.5	155.4	130.2	285.6
u zemlji	14.6	9.9	13.8	14.1	17.8	38.3	31.9	70.2
Putarina	13.7	11.9	13.8	16.3	17.0	39.5	33.3	72.8
Ostalo	1.0	2.0	1.4	1.1	1.9	4.4	3.0	7.4
Ostali povrati	-0.5	-0.4	-0.5	-1.0	-0.5	-1.3	-1.5	-2.7
112 Direktni porezi	17.2	22.4	38.6	16.4	18.2	78.2	34.6	112.8
Porezi na dohodak i dobit	6.2	12.6	27.5	5.3	7.3	46.3	12.6	58.9
Ostali poreski prihodi	11.0	9.8	11.1	11.1	10.9	31.9	22.0	53.9
12 Neporezni prihodi	10.0	18.4	25.1	20.2	17.9	53.5	38.1	91.6
13 Ostali prihodi	0.0	0.0	0.1	0.1		0.1	0.1	0.2
14 Donacije/grantovi	0.0		0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
15 Transferi viših nivoa	0.2	0.1	0.1	0.4	0.1	0.5	0.5	1.0
2 Tekući Rashodi	256.1	316.7	353.6	372.0	408.7	926.4	780.7	1707.2
21 Tekući izdaci	34.5	50.2	54.7	54.5	51.1	139.4	105.6	245.0
211 Plaće i naknade	30.4	45.1	46.0	44.4	41.2	121.5	85.7	207.2
212 Izdaci za materijal i usluge	4.1	5.1	8.8	10.1	9.9	17.9	19.9	37.8
22 Grantovi/Socijalni transferi/Subvencije	14.3	46.3	51.9	53.6	87.5	112.4	141.1	253.5
Transferi domaćinstvima	10.7	38.0	40.2	40.1	74.6	88.9	114.7	203.6
Tranferi organizacijama/institucijama	0.9	1.8	1.0	1.7	2.6	3.7	4.4	8.0
Subvencije	2.7	6.5	10.6	11.8	10.3	19.9	22.0	41.9
23 Plaćanje kamate	0.3	19.6	3.5	4.8	12.2	23.5	17.0	40.5
24 Ostali izdaci/potrošnja/transferi	2.5	10.8	7.6	19.3	16.7	21.0	35.9	56.9
25 Transferi sa JR	201.8	173.8	207.3	233.2	226.1	582.8	459.2	1042.1
od čega: Budžet BiH	46.2	44.0	46.2	67.6	54.1	136.5	121.7	258.2
od čega: FBiH / kantoni, opštine, Direkcija za ceste	119.2	97.0	128.3	127.2	134.4	344.4	261.6	606.0
od čega: RS / gradovi, opštine, JP "Putevi RS"	25.8	23.7	22.2	27.7	25.5	71.7	53.2	124.9
od čega: Brčko	10.6	9.1	10.6	10.7	12.0	30.2	22.7	52.9
27 Transferi kantonima, opstinama i gradovima	2.7	16.1	28.5	8.0	18.1	47.3	26.2	73.5
28 Neto pozajmljivanje*			0.0	-1.3	-3.0	0.0	-4.4	-4.4
3 Neto nabavka nefinansijskih sredstava	0.1	-1.0	1.0	0.9	-7.9	0.2	-6.9	-6.8
4 Vladin suficit (+)/ deficit(-) (1-2-3)	92.3	21.8	48.7	20.5	43.2	162.7	63.7	226.4
5 Neto finansiranje**	-24.80	-11.3	-10.3	-14.1	-12.6	-46.4	-26.7	-73.1

Tabela 2. Mjesečni konsolidovani izvještaj

Banja Luka: Bana Lazarevića, 78 000 Banja Luka, Tel/fax: +387 51 335 350, E-mail: oma@uino.gov.ba
Sarajevo:Đoke Mazalića 5, 71 000 Sarajevo, Tel:+387 33 279 553, Fax:+387 33 279 625, Web: www.oma.uino.gov.ba

Posavski kanton, I – IV 2007. godine

	I	II	III	IV	Q1	Q2	I-IV 2007	I-IV 2006	
1	Prihodi (11+12+13+14)	2,838,992	2,519,335	3,064,276	3,610,813	8,422,603	3,610,813	12,033,416	10,072,476
11	Prihodi od poreza	2,450,787	2,129,629	2,569,908	2,480,844	7,150,325	2,480,844	9,631,169	7,587,446
	Porezi na dobit pojedinaca i preduzeća	90,539	128,286	158,393	71,692	377,218	71,692	448,910	317,042
	Porezi na plaće i radnu snagu	192,187	176,707	195,543	207,571	564,437	207,571	772,008	726,523
	Porez na imovinu	48,138	31,794	30,487	45,591	110,418	45,591	156,009	88,379
	Domaći porezi na dobra i usluge (po propisima do 31,12,2005)	45,949	30,065	28,209	29,758	104,223	29,758	133,981	1,928,347
	Prihodi od indirektnih poreza	2,041,576	1,742,521	2,104,097	2,104,229	5,888,194	2,104,229	7,992,423	4,373,696
	Ostali porezi	32,398	20,257	53,179	22,004	105,834	22,004	127,837	153,459
12	Neporezni prihodi	309,205	389,705	494,368	463,302	1,193,278	463,302	1,656,580	1,589,072
13	Grantovi	79,000	0	0	666,667	79,000	666,667	745,667	895,958
14	Ostali prihodi	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Rashodi (21+22)	2,255,269	2,222,278	2,346,195	2,299,019	6,823,742	2,299,019	9,122,761	9,033,289
21	Tekući izdaci	2,255,269	2,222,478	2,343,395	2,299,119	6,821,142	2,299,119	9,120,261	9,036,558
	Plaće i naknade	1,355,586	1,354,642	1,417,877	1,363,422	4,128,105	1,363,422	5,491,527	5,020,244
	od čega: Bruto plaće	1,049,837	1,070,906	1,101,249	1,059,115	3,221,992	1,059,115	4,281,107	4,042,729
	od čega: Naknade	305,749	283,736	316,628	304,307	906,113	304,307	1,210,420	977,515
	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	133,184	134,071	139,931	133,691	407,187	133,691	540,877	495,071
	Izdaci za materijal i usluge	458,922	372,096	443,703	409,694	1,274,721	409,694	1,684,416	1,951,546
	Grantovi	307,576	361,668	341,885	392,313	1,011,129	392,313	1,403,442	1,559,589
	Izdaci za kamate i ostale naknade	0	0	0	0	0	0	0	10,108
22	Neto pozajmljivanje*	0	-200	2,800	-100	2,600	-100	2,500	-3,269
3	Neto nabavka nefinansijskih sredstava	31,500	15,850	24,668	3,690	72,018	3,690	75,708	336,896
4	Vladin suficit/deficit (1-2-3)	552,223	281,207	693,413	1,308,104	1,526,843	1,308,104	2,834,947	702,291
5	Neto finansiranje**	0	0	0	0	0	0	0	-7,886

Tabela 3. Mjesečni konsolidovani izvještaj

Unsko - sanski kanton, I – IV 2007. godine

		I	II	III	IV	Q1	Q2	I-IV 2007	I-IV 2006
1	Prihodi (11+12+13+14)	16,874,597	15,511,724	17,734,432	17,570,725	50,120,754	17,570,725	67,691,478	49,861,562
11	Prihodi od poreza	13,791,433	12,491,690	14,502,314	14,706,696	40,785,437	14,706,696	55,492,133	41,129,744
	Porezi na dobit pojedinaca i preduzeća	342,461	519,429	379,963	450,985	1,241,853	450,985	1,692,838	1,145,464
	Porezi na plaće i radnu snagu	1,035,361	1,460,084	1,190,035	1,152,482	3,685,480	1,152,482	4,837,962	3,828,000
	Porez na imovinu	283,460	333,385	230,945	435,757	847,790	435,757	1,283,547	1,055,890
	Domaći porezi na dobra i usluge (po propisima do 31,12,2005)	573,102	278,377	327,818	294,013	1,179,297	294,013	1,473,310	10,756,870
	Prihodi od indirektnih poreza	11,510,659	9,852,723	12,312,678	12,317,180	33,676,060	12,317,180	45,993,241	24,090,100
	Ostali porezi	46,390	47,692	60,875	56,278	154,957	56,278	211,235	253,420
12	Neporezni prihodi	2,825,588	2,987,456	2,946,737	2,766,895	8,759,781	2,766,895	11,526,676	8,654,070
13	Grantovi	257,576	29,778	285,381	95,734	572,736	95,734	668,470	77,748
14	Ostali prihodi	0	2,800	0	1,400	2,800	1,400	4,200	
2	Rashodi (21+22)	10,657,265	11,071,898	14,217,414	15,256,593	35,946,577	15,256,593	51,203,170	46,917,882
21	Tekući izdaci	10,657,265	11,075,142	14,217,582	15,256,593	35,949,989	15,256,593	51,206,582	46,878,622
	Plaće i naknade	6,929,460	7,420,399	8,817,654	8,858,335	23,167,513	8,858,335	32,025,847	29,050,292
	od čega: Bruto plaće	5,851,223	6,350,605	7,028,958	7,217,380	19,230,786	7,217,380	26,448,166	24,667,954
	od čega: Naknade	1,078,237	1,069,794	1,788,696	1,640,955	3,936,727	1,640,955	5,577,681	4,382,338
	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	698,939	751,245	929,274	788,965	2,379,458	788,965	3,168,423	2,938,041
	Izdaci za materijal i usluge	1,242,153	1,014,250	1,741,041	2,627,958	3,997,445	2,627,958	6,625,403	5,651,487
	Grantovi	1,662,082	1,708,065	2,509,369	2,756,110	5,879,515	2,756,110	8,635,625	8,449,463
	Izdaci za kamate i ostale naknade	24,294	50,316	103,537	147,271	178,147	147,271	325,418	199,793
	Doznake nižim potrošačkim jedinicama	100,337	130,868	116,708	77,953	347,912	77,953	425,866	589,546
22	Neto pozajmljivanje*	0	-3,244	-168	0	-3,412	0	-3,412	39,260
3	Neto nabavka nefinansijskih sredstava	211,190	103,184	545,138	451,789	859,512	451,789	1,311,301	595,333
4	Vladin suficit/deficit (1-2-3)	6,006,142	4,336,642	2,971,880	1,862,343	13,314,664	1,862,343	15,177,007	2,348,347
5	Neto finansiranje**	-9,145	-9,098	-42,395	-9,098	-60,638	-9,098	-69,736	-73,489

Tabela 4. Mjesečni konsolidovani izvještaj

Zapadnohercegovački kanton, I – IV 2007. godine

	I	II	III	IV	Q1	Q2	I-IV 2007	I-IV 2006
1 Prihodi (11+12+13+14)	6,477,454	5,765,405	7,116,735	7,224,114	19,359,594	7,224,114	26,583,709	21,834,468
11 Prihodi od poreza	5,499,238	4,937,146	6,046,183	6,362,746	16,482,567	6,362,746	22,845,313	17,654,751
Porezi na dobit pojedinaca i preduzeća	154,547	340,310	667,316	968,302	1,162,173	968,302	2,130,475	1,149,899
Porezi na plaće i radnu snagu	377,977	469,992	570,032	746,352	1,418,001	746,352	2,164,354	1,435,163
Porez na imovinu	89,257	121,735	135,363	89,426	346,355	89,426	435,781	721,872
Domaći porezi na dobra i usluge (po propisima do 31,12,2005)	445,732	218,934	165,734	209,562	830,400	209,562	1,039,962	5,161,473
Prihodi od indirektnih poreza	4,202,629	3,558,343	4,328,665	4,155,231	12,089,637	4,155,231	16,244,868	8,762,412
Ostali porezi	229,096	227,831	179,074	193,873	636,002	193,873	829,874	423,932
12 Neporezni prihodi	761,441	814,695	1,025,458	815,947	2,601,594	815,947	3,417,541	3,865,263
13 Grantovi	89,364	13,564	45,094	45,421	148,022	45,421	193,443	222,281
14 Ostali prihodi	127,411	0	0	0	127,411	0	127,411	92,173
2 Rashodi (21+22)	4,714,883	6,177,463	6,359,985	6,450,008	17,252,331	6,450,008	23,702,338	20,051,003
21 Tekući izdaci	4,714,883	6,177,463	6,359,985	6,390,008	17,252,331	6,390,008	23,642,338	20,051,003
Plaće i naknade	2,874,444	2,834,991	2,925,434	3,461,372	8,634,870	3,461,372	12,096,241	10,960,046
od čega: Bruto plaće	2,267,685	2,240,383	2,223,598	2,741,680	6,731,666	2,741,680	9,473,346	8,432,326
od čega: Naknade	606,759	594,608	701,836	719,692	1,903,204	719,692	2,622,896	2,527,720
Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	236,415	247,356	244,492	287,570	728,263	287,570	1,015,833	903,107
Izdaci za materijal i usluge	428,830	572,919	869,529	595,720	1,871,279	595,720	2,466,999	3,095,402
Grantovi	914,635	2,188,293	1,899,085	1,713,328	5,002,012	1,713,328	6,715,340	3,963,602
Izdaci za kamate i ostale naknade	27,552	30,823	68,259	57,133	126,634	57,133	183,766	623,925
Doznake nižim potrošackim jedinicama	233,007	303,081	353,186	274,885	889,274	274,885	1,164,159	504,921
22 Neto pozajmljivanje*	0	0	0	60,000	0	60,000	60,000	0
3 Neto nabavka nefinansijskih sredstava	17,950	2,155,458	-6,878	78,455	-2,144,385	78,455	-2,065,930	453,375
4 Vladin suficit/deficit (1-2-3)	1,744,621	1,743,400	763,628	695,651	4,251,649	695,651	4,947,301	1,330,090
5 Neto finansiranje**	-34,952	-53,048	-111,897	-86,650	-199,897	-86,650	-286,546	-10,752

Tabela 5. Mjesečni konsolidovani izvještaj

Iz rada Upravnog odbora Uprave za indirektno oporezivanje

Postignut dogovor o konačnom poravnanju za 2005.godinu

Nakon skoro dvogodišnje polemike u vezi raspodjele indirektnih poreza na entitete i Brčko Distrikt u 2005.godini Upravni odbor je na sjednici održanoj u Banjaluci 26. juna 2007.godine donio odluku o poravnanju između korisnika raspodjele. Poravnanje se temelji na jednom od modela prezentiranom u revizijskom izvještaju za 2005.g.

Prema odabranom modelu Federacija BiH je dužna da Republici Srpskoj doznači 26.879.832 KM, a Brčko Distriktu 2.137.101 KM. Ovim je konačno stavljena tačka na prelazni period funkcioniranja jedinstvenog računa u 2005.godini. Mnogo važnije od konkretnih iznosa jeste da je sporazum o poravnanju doprinio jačanju saradnje između nivoa uprave i vraćanju povjerenja u sistem indirektnih poreza.

Dogovoreni koeficijenti za raspodjelu indirektnih poreza do oktobra 2007.godine

Na istoj sjednici članovi Upravnog odbora UIO dogovorili su privremene koeficijente za raspodjelu indirektnih poreza za naredna četiri mjeseca (juli, avgust, septembar, oktobar). Prema dogovoru Federaciji BiH pripada 64,58%, Republici Srpskoj 31,87% i Brčko Distriktu 3,55% od iznosa koji preostane nakon isplate povrata indirektnih poreza i dijela za finansiranje budžeta institucija BiH. Odlukom o koeficijentima raspodjele uvažena je Odluka Visokog predstavnika kojom su izmijenjeni Zakon o sistemu indirektnog oporezivanja i Zakon o uplatama na jedinstveni račun i raspodjeli prihoda. Prema toj Odluci Brčko Distriktu u 2007.godini pripada koeficijent u visini od 3,55%, s tim da godišnji doznačeni iznos ne smije biti niži od 124 mil KM. Koeficijenti doznačavanja za entitete treba i dalje da se izračunavaju na temelju udjela u krajnjoj potrošnji iskazanoj na prijavama PDV-a⁷.

Veliki kvalitet posljednje odluke Upravnog odbora o koeficijentima raspodjele leži u dužem periodu primjene. Do sada su se odluke donosile mjesečno ili eventualno za dva mjeseca, tako da je redovni rad Upravnog odbora konstantno bio opterećen raspravama o koeficijentima, sa stalnom prijetnjom blokade raspodjele indirektnih poreza. I niži nivoi uprave (kantoni, općine), kao i svi drugi koji se finansiraju ili dotiraju iz budžeta, čiji pretežiti dio potiče od indirektnih poreza, su bili u stalnoj neizvjesnosti u vezi priliva sredstava u budžete. Donošenje privremene odluke za četiri mjeseca omogućava Upravnom odboru prijeko potreban predah za iznalaženje trajnijeg rješenja i modela za raspodjelu indirektnih poreza između entiteta.

⁷ Odluka Visokog predstavnika može se naći na sljedećim linkovima:
http://www.ohr.int/decisions/econdec/default.asp?content_id=39688
http://www.ohr.int/decisions/econdec/default.asp?content_id=39690